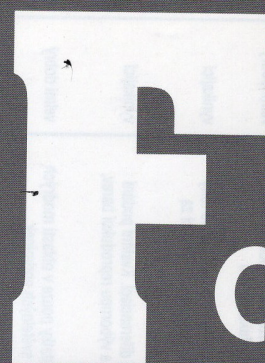

Agrafcolor Optima 200 Professional	+3/-1,5	120	15x (36 x 54 cm)	extrémně jemná	normální	dobrá sytost a vyhovující diferenciace barev, které vykazují drobné nepřesnosti pouze v oblasti purpurových tónů. Pleťové barvy jsou bezchybně podány pouze v pásmu středních hustot. Spolehlivý univerzální film	velmi dobrý
Fujicolor Superia 200	+4/-2	125	30x (72 x 108 cm)	extrémně jemná	normální	v podstatě stejně jako u materiálu Fujicolor Superia 100 pouze s tím rozdílem, že se barvy vyznačují nepatrně nižší sytostí	vynikající
Imation Scotch HP 200	+4/-2	100	13x (31 x 46 cm)	velmi jemná	normální	v podstatě stejně jako u filmu Imation Scotch HP 100 pouze s tím rozdílem, že se barvy vyznačují nepatrně nižší sytostí. Bezproblémový, cenově dostupný film	dobrý
Kodak Ektar 200	+1,5/-1	150	25x (60 x 90 cm)	extrémně jemná	normální	vysoká sytost a dobrá diferenciace barev, které vykazují drobné nepřesnosti v oblasti purpurových a modrých tónů. Pokud je film přesně exponován nabízí výbornou reprodukci detailů.	velmi dobrý
Kodak Gold 200	+3/-1,5	120	15x (36 x 54 cm)	extrémně jemná	normální až tvrdší	v podstatě stejně jako u filmu Kodak Gold 100 pouze s tím rozdílem, že se barvy vyznačují nepatrně nižší sytostí. Film k univerzálnímu použití s čistými a výraznými barvami	velmi dobrý
Kodak Royal Gold 200	+2,5/-1	170	23x (55 x 82 cm)	extrémně jemná	normální	v podstatě stejně jako u filmu Kodak Royal Gold 100 pouze s tím rozdílem, že se barvy vyznačují nepatrně nižší sytostí. Špičkový film s vynikající reprodukcí detailů a s výborným barevným podáním, který dovoluje zhotovit velké zvětšení v profesionální kvalitě	vynikající
Konica VX 200	+2,5/-1	100	17x (40 x 61 cm)	extrémně jemná	měkčí	vysoká sytost a dobrá diferenciace barev. Dobře vycházejí i pleťové tóny. Barvy jsou velmi dobře podány jak při smíseném, tak při zářivkovém osvětlení. Spolehlivý, cenově dostupný film, který zvládne nejrůznější druhy osvětlení	velmi dobrý
Konica Baby Film 200	+3/-2	105	14x (34 x 50 cm)	velmi jemná	měkčí	záměrně potlačená sytost barev, které se vyznačují velmi dobrou diferenciací. Optimální reprodukce světlejších odstínů pleťových barev, a to při denním i zářivkovém světle. Film je obzvláště vhodný pro záznam pastelově zabarvené dětské pokožky a pro snímky vznikající za příliš kontrastního osvětlení	dobrý
Orwo Color CNN 200	+3,5/-1,5	95	13x (31 x 46 cm)	velmi jemná	normální	v podstatě stejně jako u filmu Orwo Color CNN 100 pouze s tím rozdílem, že se barvy vyznačují nepatrně nižší sytostí. Dobrý univerzální film	dobrý
Polaroid High Definition 200	+2,5/-1	100	17x (40 x 61 cm)	extrémně jemná	měkčí	vysoká sytost a dobrá diferenciace barev. Dobře vycházejí i pleťové tóny. Barvy jsou velmi dobře reprodukovány jak při smíseném, tak při zářivkovém osvětlení. Spolehlivý, cenově dostupný film pro všechny druhy osvětlení	velmi dobrý

© HANS BORTSCH a PEIR KOLÁČNÝ

Pokračování příště

SBĚRATELSTVÍ LEXARET JE CHLAPÁK

Pokud jste někdy fotografovali Flexaretou, pak vězte, že jste udělali chybu. Nemyslím tím váš výběr fotoaparátu ani snímkovou techniku, ale chybu jazykovou. Flexaret a Flexarety, o kterých budete tentokrát řeč, jsou totiž rodu mužského. Jazykovědec by pravděpodobně řekl, že je celkem běžné pojmenovávat věci nám milé v ženském rodě. Například Angličané, kdysi národ mořeplavců, námořníků a pirátů, mluví o lodích zásadně v ženském rodě. U nás Flexaretu, nebo nesprávně Flexaretě, patří mnohá zásluha za rozvoj a zlidovění především amatérského fotografování. Náš lid fotografický svojí jazykovou nesprávností v pojmenování vlastně vyjádřil svůj tak trochu citový vztah k přístroji.

PRO MNE JE FLEXARET HOŘKO-SLADKÝ

Jako jedenáctiletý kluk jsem směl udělat pár fotek strýčkovou trojkou na prázdninách v Jablonci. Kamarád, který bydlel ve stejném domě, fotografoval zase Flexaretem IVa, který jsem mu tenkrát mírně záviděl. Další setkání se odehrávalo za mého pobytu v internátu Meopty v Přerově. Na svatbu příbuzných v Praze, kam měli přijet i teta a strýc z USA, jsem si půjčil v závodním fotokroužku Flexaret V. Ve vlaku jsem se zapovídal s hezkým děvčetem, vystoupil na Hlavním nádraží a milý aparát jsem zapomněl v kupě. Před budovou jsem si to uvědomil, běžel zpátky a prohledal vagon i celý vlak, ale marně. Ztrátu jsem nahlásil na nádražním oddělení SI a čekal malér na internátu a ve fabrice. A nebyl jsem ve svém tušení zklamán. V továrně mě vyslyšeli za přítomnosti mistra a vedoucího učiliště nějací pánové. A protože jsem předtím občas dostal na internát z USA balík s oblečením od příbuzných, kteří také byli na svatbě a měl mizerný kádrový profil, způsobený třemi továrníky v křesném listu, výsledek byl pěkně nepříjemný. Můj strážný anděl se ale vyznamenal a já nebyl obviněn ze špionáže ve prospěch západní mocnosti. Lidé z práce byli docela rozumní a snad hrálo roli také to, že můj kapitalistický otec a matka byli po smrti a protistátní spiknutí šestnáctiletého osamělého kluka už tehdy nebylo to pravé ořechové. Flexaret jsem musel zaplatit, naštěstí jen výrobní cenu. Neměl jsem ale žádné peníze a kapesné učně bylo tenkrát, pokud si dobře pamatuji, 50 Kčs měsíčně. Musel jsem chodit na brigádu v pět ráno před směnou a čistit zabahněný rybníček u Bečvy, který patřil místním rybářům. Za hodinu práce se mi odpočítalo z dlužných 500 Kčs pět korun. Takže tenhle Flexaret byl pro mě asi nejdražší zaplacený fotoaparát a dodneška ho nemám ve sbírce, tahle vzpomínka mi docela stačí!

Na Flexarety jsem ale úplně nezapomněl a vlastně ani nemohl. V roce 1966 jsem začal fotografovat „na volné noze“, ale neměl jsem žádný svůj aparát. Půjčoval jsem si Flexaret v půjčovně v Černé

růži, tuším, že za šest korun na den, a dělal s ním barevné diapozitivy 6x6, menší formát tehdy tiskárny nebraly. Z Flexaretem VI jsem udělal svůj první titul v časopise. Byla to fotka Jiřího Suchého, vyšla v Květech číslo 12/1966 a dostal jsem za ni pro mne tehdy závratný honorář 290,40 Kčs.

PŘEDKOVÉ (NEBOJTE SE, NE MOJÍ)

Následující povídání bude věnováno pravým dvouokým zrcadlovkám, anglická zkratka TLR, formátu 6x6, československé výroby. V katalogu firmy Wachtl pro rok 1933 je jako novinka uveden a vyobrazen Kola-flex firmy Kolář. Je zhotoven z bakelitu, frontální zaostřování hledáčkového a snímacího objektivu Trioplan 3,5/7,5 cm v závěrce Compur se skutečně spřaženými ozubenými koly. Na levé stěně (z pohledu proti objektivům) je umístěno počítadlo snímků, které funguje na principu frikčního válečku umístěného uvnitř komory. Je to asi první a podle mne nejvzácnější česká dvouoká zrcadlovka. Kromě zmíněného katalogu se mi ji nepodařilo nikde najít. Není v knize, kterou vydalo NTM, ani v McKeownovi. Flexaretu, tak jak ho známe, je kromě všeobecného principu dvouoké zrcadlovky, zcela nepodobná. Další komory, které už lze označit za přímé předchůdce, vyráběla firma Bratři Bradáčové. Jsou to Kamarád (1936), Kamarád M II (1937) a Autoflex (1938). Jeho výrobu převzala Přerovská Optikotechna, založená v roce 1933 a od roku 1935 vlastněná Zbrojovkou Brno. Takže Autoflex existuje s označením firmy Bradáč i Optikotechna. Ta přináší v roce 1938 i jednodušší, a jak je uvádělo v katalogu Pižl 1938, lidovou komoru Flexettu, jejíž název už předpovídá budoucí Flexaret. Stejný rok se objevuje i Optiflex, nejzajímavější a nejvzácnější dvouoká zrcadlovka Optikotechny. Flexettu i Autoflex při troše štěstí seženete, ale Optiflex jsem ještě neviděl nabízet v prodeji. Možná mám smůlu a v mé sbírce chybí. Byl vyroben ve dvou typech, které se od sebe podstatně liší. První, a zřejmě starší, vyobrazený v katalogu NTM na straně 222, je velikonstrukčně podobný Autoflexu bez počítadla snímků, tedy Flexettě. Zcela odlišný je na fotografii v katalogu Přístrojů ZVS Meopta pod číslem 3. Na rozdíl od všech dříve jmenovaných má totiž zaostřování kolečkem na pravé stěně à la Rolleiflex nebo východoněmecký Weltaflex. Neobvyklé jsou i další ovládací prvky, alespoň pro přístroje vyrobené Meoptou, jejíž značka je na přístroji hned dvakrát, na předním krytu světlíku a pod objektivem. Protože Meopta vznikla znárodněním a sloučením různých závodů až v roce 1945 a zrcadlovkám, které vyrobila, se budeme věnovat příště, tenhle typ Optiflexu k předchůdcům Flexaretu nepatří. Zpět k Optikotechně, která vyrobila jeho první dva typy. Flexaret I má vylepšený způsob frontálního zaostřování, rovnou přední stěnu potaženou koženkou, na rozdíl od zaoblené a lakované u předchozích typů. Plechová destička spojující oba objektivy má svislé ozdobné ryhování. Stupnice nastavení clon a času je vytištěna z boku na pravé straně závěrky Prontor II z pohledu fotografujícího, zjednodušuje a urychluje manipulaci s přístrojem. Není už zapotřebí obracet aparát objektivem k fotografujícímu, při změně clony nebo času stačí malé boční pootočení. Dvojici objektivů jsou buď Trinary 4,5/7,5 cm, nebo Mirary stejné světelnosti a ohniskové vzdálenosti. Označení Optikotechna je gravírované na malé broušené plošce nad hledáčkovým objektivem, později i na přední straně světlíku. První typ světlíku má chromový

rámeček stejný jako u Flexetty a dřívějšího Autoflexu a ještě ranějšího Kamaráda M II. Kdy se Flexaret I vyráběl? Zřejmě ještě do a na začátku druhé světové války, než továrna přešla plně na zbrojní výrobu pro Říši. Je to určitě nejvzácnější z Flexaretů samotných, ale objevuje se na prodej, i když zřídka.

EVOLUCE, NE REVOLUCE

Revolučních změn se tedy nikdo při sledování vývoje Flexaretu nedočká. Jediná opravdu základní změna přišla s posledním modelem, který ještě nese značku Optikotechna. Byl jím Flexaret II, vyráběný potom dlouhá léta jako Flexaret IIa Meoptou. Drobných změn doznal světlík a rámeček pozorovacího okénka pro posuv filmu. Podstatné bylo nové zaostřování. Všechny předchozí české typy dvouokých zrcadlovek mají frontální ostření. Flexaret II, a po něm všichni jeho následovníci, má ostření řešeno posuvem celé dvojice objektivů ve šneku, ne tedy jen jejich

předním optickým členem jako v předešlých případech. Přední stěna přístroje zůstává pevná, nepohybuje se. Zaostřuje se páčkou pod objektivem, kde je i stupnice s údaji o vzdálenosti.

Označení na objektivěch je Optikotechna Mirar 4,5/80 mm u snímacího a Optikotechna Anastigmat 3/80 mm u pozorovacího.

Světlík je stále čtyřdílný s nápisem Optikotechna, nebo zcela bez označení. První roky po válce byla velká shánka po fotoaparátech, jak se o tom můžeme dočíst například v časopise Fotografie z roku 1947. Optikotechna, její pokračovatelka Meopta i někteří soukromníci dávaly přístroje dohromady z toho, co bylo po ruce. Tady má, myslím, svůj počátek pro sběratele nepříjemný zvyk sestavovat aparáty z dílů, které k sobě v nejlepší případě tak úplně nepatří. U Flexaretu I se tak dalo méně často než u typu II. Na rozdíl od zrcadlovek vyrobených Meoptou patří všechny zde uváděné fotoaparáty mezi vzácnější, Kola-flex, oba přístroje Kamarád a Optiflex k velmi vzácným. Počet vyrobených kusů u jednotlivých komor si netroufnu ani odhadnout, bylo by to čiré plácnutí do vody bez jakékoliv skutečné evidence, ta prostě v tomto ohledu neexistuje. Ostatní údaje jsem čerpal z dobových odborných časopisů, knih a katalogů obchodníků s fotoaparáty. Mohu jenom doufat, že tištěné údaje jsou pravdivé, protože neznám způsob, jak si například ověřit, zda v článku uváděný Kola-flex z katalogu Wachtl se skutečně prodával už v roce 1933. Vyobrazení, které v ceníku je, odpovídá přístroji, který mám. To považuji za hodnověrné potvrzení toho, že se přístroj už vyráběl. Pochybuji o tom, že by při tehdejší velké konkurenci seriózní obchodník, jakým rozhodně Wachtl byl, mohl uvádět jako novinku přístroj, existující už nějaký rok. Obdobným způsobem mohu doložit i ostatní údaje.

Příště se sejdeme u Flexaretů (také by se vám lépe psalo u Flexaret? Tohle zní jako ze Švejka „po válce u Kalicha“), které vyrobila Meopta.

Text a foto OTTO DLABOLA